

Българите сме най?! Това е (без)спорно

Поговорката за Вуте е наша емблема,
която спира развитието ни

ТЕКСТ Драгомира Никова

Ние, българите, несъмнено притежаваме богата история – толкова богата, че има с какво да се гордеем, ала и на какво да се ядосваме, точно като в приказките – три дни и три нощи, без да спиране, докато накрая не се пръснем от гордост. Не ни липсват и културни традиции, които да ни напомнят колко сме древни. Към това да добавим богат интелект, та чак до излишък, и таланти – толкова много, че да се чудим как е възможно на тази иначе малка територия да са се родили чак толкова талантиливи хора...

По правило българинът е специален, генетично уникален и расово обособен и по тази причина трудно ще позволи на скалпела на пластичната аналитика да поправя нрава му. Индивидуалист по природа, на него сякаш не му се занимава да размишлява над собствените си качества и недостатъци, сензитивен е към националната си значимост и чувствителен към личното си мнение, обикновено се самозабравя повече в емоционалното, отколкото в разумното. Какво всъщност ни прави толкова специални, но същевременно така недоволни и доста често трудно успяващи в живота – отговорите са скрити в народопсихологията ни и в следващите редове.

ТОЛКОВА НЕПОВТОРИМИ

Българинът е сърдечен, емоционален (даже твърде емоционален), остроумен, гостоприеман, сръчен, комбинативен, талантлив, образован, мислещ, волеви. Всичко друго, но не и скучен. Ценител е на доброто вино и храна, на празниците, забавленията (особено!), духовит е, но напоследък (за съжаление) неособено духовен. Слава богу естет и винаги с многостранни интереси. Хвалбите обикновено насочват хората към суетата и тщеславието им, но погледът към недостатъците ни често е по-полезен, за да изградим реалистична оценка за себе си. Разбира се, никой не обича истината, защото е горчива, но макар и не толкова красива, все пак е по-важна и от най-помпозния епитет за нашето „най“. Ето защо би било по-интересно да разгледаме отрицателните си черти – така типични за нашия особен ген.

ЗАВИСТТА И ХИТРОСТТА СА ПО-СИЛНИ ОТ ВСИЧКО...

Хайде да бъдем откровени докрай. Всички знаем, че българите можем да сме завистливи и че не умеем да се държим един друг нито в собствената си страна, нито извън границите ѝ. Защо? Защото у българина способността да се зарадва на чуждия успех, на чуждото щастие е рядко срещана. Но нека не забравяме закона за запазване на енергията. Това, което помислиш, същото ще те сполети. Това, което отдадеш като енергия и послание, същото ще се върне при теб.

Една от отличителните черти на народа ни е умениято да усложняваме нещата, това е ясно. И не само. Никога не съм обичала шопския

Иван Мърковичка (1856–1938), „Ръченица“

хумор – да ме прощават хората от този край, но онази ограничена поговорка за Вуте, която всички знаем („Не е важно аз да съм добре – важното е Вуте да е зле“), е толкова типична за нас, независимо че не е нищо повече освен емблема на простотията. Хитростта и тарикатщината са също толкова зловредни, но за жалост ни е станало навик да ги поощряваме. Нещо повече – гордеем се с тях, та чак и децата забавляваме с историите за Хитър Петър. А какво е хитростта всъщност – не е ли ум, лишен от добродетели, свързан със стремежа ни винаги да извлечем полза на всяка цена от всяко нещо.

ДИСЦИПЛИНА?! НО ПЪК СМЕ КРИТИЧНИ

Заговорим ли за дисциплина, навлизаме в сферата на висшата математика. Друго причудливо и нестихващо от енергия наше качество е критичността. Да бъдем снизходителни към другия, е почти невъзможно. Винаги ще се намери някой, който да се занимава с другите, да обсъжда, да критикува безкомпромисно и да използва ситуацията, за да изтъкне собствените си качества. Това не знам как да го разбираме – като комплекс за малоценност или като високо самочувствие. Признавате, че ви е познато, нали. Всички други са прости, само ние сме умни. Чудесно! И какво – станахме ли по-щастливи от подобни констатации?!

ПОНЯКОГА СПАСИТЕЛНИ, ПОНЯКОГА УНИШОЖИТЕЛНИ

Съмнението и мнителността – качества, които, освен да ни объркват и да забавят развитието ни, едва ли ще успеят да постигнат друго. Още със сутрешната доза кафе сме напът да добавим вместо бучка захар парче мнителност и вместо сметана капка недоволство. И то защото иначе нещо няма да ни е наред, въпрос на вреден навик просто. Как иначе да си го обясним. Ще кажете: Ама аз не си развалям кафето със захар и мляко, а аз ще ви отвърна: Ами пийте си го горчиво тогава! В крайна сметка и по единия, и по другия начин все ще сме недоволни: или ще ни е твърде сладко, или твърде горчиво. Е, ако се случи всичко да е наред, сме способни и на чудеса.

ЩИПКА ОПТИМИЗЪМ

Я сега да се настроим на вълна, че сме здрави, щастливи, способни, успешни, да се усмихнем на себе си и на другите, ако щете и на целия свят, и да се захващаме за работа, да покажем на останалите колко креативни и способни можем да бъдем. Само с мрънкане нищо не става. Толкова много се говори навсякъде за вредата от алкохола и цигарите, а никой не споменава истинските вредители на нашия организъм – отровния негативизъм и лошите мисли. Българи, да настроим вътрешните си нагласи позитивно и да не оставяме на илюзорните клопки на външния свят да ни въздействат. Смело напред! ★